

مبانی طراحی آموزشی

مؤلفین:

فرزانه صفائی مہرآبادی

فاطمہ صفائی مہرآبادی

رزیتا پورہاشمی

محمد پورحضرتی

- سرشناسه : صفایی مهرآبادی، فرزانه، فاطمه صفائی مهرآبادی، رزیتا پورهاشمی، محمدپورحضرتی -
- عنوان و نام پدیدآور : مبنائی طراحی آموزشی/نویسندگان/ فرزانه صفائی مهرآبادی، فاطمه صفائی مهرآبادی، رزیتا پورهاشمی، محمد پورحضرتی.
- مشخصات نشر : تهران: موسسه فرهنگی انتشاراتی آرمان گرایان، ۱۴۰۳.
- مشخصات ظاهری : ۱۴۵ص؛ ۵/۱۴×۲۱/۵سم.
- شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۸۹۵-۵-۹ : ۲۳۰۰۰۰۰ ریال
- وضعیت فهرست نویسی : فیپا
- موضوع : طراحی آموزشی -- قرن ۱۴
th century ۲۰ Persian fiction --
- رده بندی کنگره : PIR۸۳۳۵
- رده بندی دیویی : ۶۲/۳۸۱
- شماره کتابشناسی : ۹۶۰۶۸۶۰
- ملی : اطلاعات رکورد : فیپا
کتابشناسی

تهران. میدان انقلاب. روبروی سینما بهمن پلاک ۱۳۶۰ واحد ۱۵. نشر و پخش همراه

۶۶۴۸۰۴۶۸-۰۹۱۲۳۳۷۴۷۱۵

عنوان: مبنائی طراحی آموزشی

مولفین: فاطمه صفائی مهرآبادی، فرزانه صفائی مهرآبادی، رزیتا پورهاشمی، محمد پورحضرتی

موسسه فرهنگی انتشاراتی آرمان گرایان

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۳

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

چاپ: آبان

قیمت: ۲۳۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۸۷-۶۲۲-۹۱۸۹۵-۵-۹

طراحی آموزشی، پیش بینی و تنظیم رویدادهای آموزشی بر اساس اهداف، محتوا و امکانات موجود با توجه به ویژگیها و ساخت شناختی دانش آموزان است. توجه و دقت در تنظیم آن می تواند موجب کارایی و اثر بخشی تدریس شود. طراحی آموزشی ممکن است به دو صورت خُرد و کلان، انجام گیرد. طراحی در سطح کلان مربوط به شورای برنامه ریزی درسی و متخصصان آموزشی است؛ اما طراحی در سطح خُرد، کلاً بر عهده ی معلم است. در عصر اطلاعات زندگی می کنیم. عصری که نیازمندی های جدیدی را در همه ی عرصه ها بر انسان تحمیل کرده است. صنعت آموزش نیز از این قاعده مستثنا نبوده و پیشبرد اهداف آن با اتکا به روش ها و نظریات قدیمی دیگر امکان پذیر نیست. درست به همین دلیل، رشته ای به نام **طراحی آموزش** در دهه های اخیر در همه ی سطوح آموزشی در دنیا مطرح شده است. این مبحث به خصوص در آموزش سازمانی به کارکنان اهمیت ویژه ای داشته و در بسیاری از سازمان ها بخشی از برنامه ی تیم تحقیق و توسعه را تشکیل می دهد.

طراحی آموزش (Instructional Design) یا طراحی سیستم های آموزشی (Instructional System Design) یا به اختصار ISD، شاخه ای از علم آموزش (Pedagogy) با هدف طراحی تجربیات موفق آموزشی است. این شاخه امروزه به یک رشته ی آموزشی در بسیاری از دانشگاه ها تبدیل شده و متخصصان آن با عنوان طراح آموزشی به سازمان ها، موسسات دولتی و خصوصی مشاوره داده یا در آن ها مشغول به کار می شوند.

در طی فرآیند طراحی آموزشی، مواردی مانند بهترین روش تدریس، مواد درسی و تکنولوژی های کمک آموزشی برای تدریس بهینه ی یک موضوع یا دوره ی آموزشی تعیین می شوند. هدف اصلی نیز این است که چارچوب ها و المان های آموزش به گونه ای انتخاب شوند که بهترین کمک را به تحقق اهداف آموزشی بکنند.

به عنوان مثال، یک طراح آموزشی تصمیم می گیرد که بهترین منابع برای یک دوره از میان کتاب ها، فیلم ها، سایت ها، بازی ها و غیره کدام ها هستند. او می تواند ترکیبی از منابع را با درصدهای مشخص در ساختار آموزشی خود بگنجاند.

ابزارهای طراحان آموزشی

به منظور تحقق اهداف آموزشی، طراحی آموزش از یک رویکرد سیستماتیک در نیازسنجی دوره تعیین و توسعه‌ی مواد درسی و ارزیابی تاثیرگذاری آن‌ها پیروی می‌کند. در مدل‌های معمول، آموزش با علومی مانند روان‌شناسی رفتاری و استراتژی‌های ارتباطی با هدف ایجاد محیط آموزشی مناسب برای یک دسته از فراگیران خاص، ترکیب می‌شود.

طراحان در مسیر خود از دانش قبلی‌شان در مورد الگوهای یادگیری برای طراحی مراحل و استراتژی‌های آموزشی استفاده می‌کنند. به این ترتیب آن‌ها هرچه بیشتر به تحقق نیازهای فراگیران و اهداف آموزشی نزدیک می‌شوند. طراحی آموزش همچنین به حوزه‌ی انتخاب تکنولوژی‌های آموزشی نیز وارد می‌شود. متخصصان این رشته تلاش می‌کنند سازگارترین تکنولوژی‌ها را متناسب با روش تدریس، مهارت‌ها، نیازها و علایق فراگیران انتخاب کنند.

پیش از معرفی مدل‌های اصلی طراحی آموزش، لازم است که مولفه‌ها یا المان‌های اصلی این شاخه را معرفی کنیم. این المان‌ها در تمامی مدل‌ها دیده شده و ساختار و چارچوب این رشته را تشکیل می‌دهند. آن‌ها عبارتند از:

- آنالیز یا تجزیه و تحلیل؛ که به طراحان در جهت نیازسنجی، تعیین اهداف و مقاصد فعالیت آموزشی کمک می‌کند.
 - طراحی و توسعه‌ی مواد آموزشی و تعیین بهترین روش انتقال آن‌ها
 - ارزیابی؛ که به طراح و مجری دوره‌ی آموزشی امکان سنجش میزان دستیابی به اهداف را می‌دهد.
- این سه مولفه، هم‌زمان با هم کار کرده و حتی یکدیگر را تصحیح می‌کنند. دستیابی به اهداف آموزشی تنها با در نظر گرفتن این سه مولفه امکان‌پذیر است.

مراحل طراحی آموزشی

هدف از طراحی آموزشی، فراهم کردن امکانات یادگیری است؛ زیرا انتخاب فعالیت های یادگیری مؤثر و مناسب، عامل مهمی در فرآیند طراحی یک درس محسوب می شود.

در فرآیند طراحی می توان از الگوهای مختلف استفاده کرد؛ اما در تمام الگوها، حداقل چهار مرحله یا گام اساسی را باید مورد توجه قرار داد. این مراحل عبارتند از:

مرحله اول : تحلیل و تنظیم هدفهای آموزشی

مرحله دوم : تحلیل موقعیت آموزشی

مرحله سوم : تحلیل و تعیین محتوا، روش و وسیله ی آموزشی

مرحله چهارم : تحلیل و تعیین نظام ارزشیابی

مرحله اول : تحلیل و تنظیم هدفهای آموزشی

هدفهای آموزشی، بیان کننده ی وضعیت مطلوب در یک رویداد آموزشی هستند. هدفهای خوب تنظیم شده حداقل باید دارای چهار ویژگی زیر باشند:

۱. دانش آموزان، محور باشند؛ یعنی بر اساس فعالیت های دانش آموزان تنظیم شوند.

۲. توصیفی از نتایج یادگیری باشند.

۳. صریح، روشن و قابل فهم باشند.

۴. قابل مشاهده و اندازه گیری باشند.

مراحل نگارش هدفهای آموزشی

الف - تعیین هدف یا هدفهای کلی [Goals] آموزشی

هدفهای کلی آموزشی، اهدافی هستند که در پایان یک دوره یا جلسه ی آموزشی باید تحقق یابند. این دسته از اهداف، معمولاً به صورت عبارتهای کلی مطرح می شوند.

این دسته از اهداف چون مهارت نهایی کسب شده از جریان آموزش را بیان می کنند، ممکن است به عنوان نوعی انگیزه، به کار روند.

معلمان و طراحان آموزشی باید توجه کنند هدفهای کلی آموزشی زمانی ارزشمند هستند که به هدفهای جزئی و رفتاری تجزیه شوند؛

ب - تبدیل هدف کلی به اهداف جزئی [Sybgoals]

هدفهای جزئی از تجزیه هدفهای کلی به دست می آیند و مراحل رسیدن به هدفهای کلی را مشخص می کنند، به همین دلیل، نسبت به هدفهای کلی محدودتر و مشخص تر و نسبت به هدفهای رفتاری، دارای جامعیت و شمول بیشتری هستند. ساده ترین راه نوشتن اهداف کلی و

جزئی در فرآیند آموزش این است که بر اساس موضوع اصلی درس، هدف کلی نوشته شود و بر اساس عناوین فرعی درس، اهداف جزئی تنظیم گردند.

ج - تبدیل هدفهای جزئی به هدفهای رفتاری

هدفهای رفتاری، اهدافی هستند که نوع رفتارهای شناختی، روانی - حرکتی (عملی)، عاطفی و قابلیتها و مهارتهایی را که انتظار داریم در پایان یک فعالیت آموزشی در دانش آموزان ایجاد شود، به دقت بیان می کنند. در نوشتن هدفهای رفتاری، نباید اعمالی که معلم برای تدریس انجام می دهد، تشریح شده باشد، بلکه باید طوری نوشته شوند که دانش آموزان با مطالعه ی آنها بفهمند که چه انتظاراتی از آنها می رود و چه باید انجام دهند؛

از دید روانشناسان رفتارگرا، هدفهای رفتاری دارای سه ویژگی زیر می باشند:

۱- نوع رفتار باید دقیقاً مشخص و خوب تعریف شده باشد.

۲- شرایط انجام رفتار یا عملکرد باید دقیقاً بیان شود.

۳- معیار سنجش رفتار مورد نظر دقیقاً معین شود.

مرحله دوم: تحلیل و تعیین موقعیت آموزشی

تحلیل و تعیین موقعیت آموزشی فرآیندی است که در آن فعالیت های آموزشی، نوع ارتباط بین هدفها و فعالیتها، رفتار ورودی، نقطه ی آغاز فعالیت بر اساس ارزشیابی تشخیصی و حتی گروههای تدریس - یادگیری، تحلیل و تعیین می شوند.

الف - فعالیت های آموزشی

به مجموعه ی فعالیت های معلم و دانش آموزان در یک زمان معین، برای تحقق اهداف آموزی معین فعالیت های آموزشی گفته می شود. بنابراین فعالیت های آموزشی شامل دو قسمت فعالیت مشخص می باشد:

۱- فعالیت های معلم (روش تدریس)

اهداف آموزشی «معلم - محور» وقتی ارزشمند هستند که فعالیتها در جهت هدایت و تقویت فعالیت های یادگیری دانش آموزان تنظیم شده باشد. البته در اجرای فعالیت های آموزشی، معلم نیز باید نقشهای تعریف شده ای داشته باشد. در هر صورت معلمان همیشه باید دانش آموزان را در طول فعالیت های یادگیری و دستیابی به نتایج مطلوب بر اساس اهداف آموزشی راهنمایی کنند. برای دانش آموزان دانستن این نکته که از آغاز یک فعالیت آموزشی، معلمانشان دقیقاً چه نقشی دارند و چقدر می توانند از آنها انتظار راهنمایی داشته باشند، بسیار مفید خواهد بود.

۲- فعالیت های دانش آموزان (تجارب یادگیری) [Learning Experiences]

وقتی که دانش آموزان را برای یک فعالیت آموزشی آماده می کنیم، بسیار مفید خواهد بود که به آنها بگوییم، چه چیز را نیاز دارند و چه نوع فعالیتی را باید انجام دهند تا به نتایج یادگیری مورد انتظار برسند.

هدفهای آموزشی خوب تنظیم شده، نتایج یادگیری را توضیح می دهند. تعیین نتایج یادگیری اگرچه بسیار مفید هستند؛ اما به تنهایی کافی نیستند. وقتی که نتایج یادگیری معین شدند، باید فعالیت هایی را که برای دستیابی به چنین نتایجی مفید هستند، مشخص کرد. بنابراین به مجموعه فعالیت هایی که دانش آموزان برای دستیابی به نتایج یادگیری انجام می دهند، تجارب یادگیری می گویند.

ب - رابطه ی بین اهداف آموزشی

معمولاً هدفهای آموزشی به سه صورت با یکدیگر ارتباط دارند:

۱- هدفهای پایین تر، پیش نیاز هدفهای بالاترند و تا زمانی که مطلب مربوط به هدف قبلی فرا گرفته نشده است، نباید مطلب مربوط به هدف بعدی را آموزش داد. ارتباط چنین اهدافی را با هم «ارتباط تسلسلی یا ارتباط متوالی» می گویند.

۲- اهداف و فعالیت های آموزشی ممکن است نسبت به هم تقدم رتبی نداشته باشند و در عرض هم قابل اجرا و دستیابی باشند؛ یعنی آموزش مطالب مربوط به هر هدف، قبل یا بعد از هدفهای دیگر امکان پذیر باشد. این نوع ارتباط را «ارتباط هم تراز یا ارتباط موازی» می گویند.

۳- در بیشتر مواقع، هدفهای آموزشی حالت ترکیبی دارند؛ یعنی اجزای هدف آموزشی نهایی را ممکن است یک سلسله «هدفهای تسلسلی» و «هدفهای هم تراز» تشکیل داده باشند. در این صورت، هدفها طوری باید تنظیم شوند که توصیه های بندهای ۱ و ۲ در آن رعایت شوند، تا دانش آموزان به نتیجه گیری مطلوب برسند.

ج - تعیین رفتار ورودی [behavior entering] رفتار ورودی، تواناییها و قابلیت هایی هستند که دانش آموزان باید قبل از شروع یک فعالیت آموزشی جدید داشته باشند، تا مفاهیم جدید را بفهمند و بتوانند با موقعیت به هدفهای جدید دست یابند. به رفتار ورودی، دانش و مهارتهای پیش نیاز نیز گفته می شود.

د - ارزشیابی تشخیصی [diagnostic evaluation] ارزشیابی تشخیصی، نوعی ارزشیابی است که سؤالاتی مربوط به آن براساس رفتار ورودی طراحی می شود و قبل از تدریس، باید اجرا گردد.

از طریق ارزشیابی تشخیصی می توان معلومات و تواناییها و مهارتهای لازم دانش آموزان را برای ورود به مطالب جدید، تشخیص داد. ارزشیابی تشخیصی علاوه بر اینکه معیاری برای سنجش رفتار

ورودی دانش آموزان است. وسیله ای است که به کمک آن می توان نقطه ی آغاز فعالیت های آموزشی را به دقت مشخص کرد.

ه - تعیین گروههای یاددهی - یادگیری

یکی از عوامل مؤثر در انتخاب گروههای یاددهی - یادگیری ماهیت اهداف و فعالیت های آموزشی است؛ مثلاً اگر اهداف و فعالیت های آموزشی در حیطه روانی - حرکتی (مهارتهای عملی) باشند، حتماً دانش آموزان برای اجرای فعالیت های آموزشی باید به گروههای کوچک تقسیم شوند، تا تحقق هدفها امکان پذیر گردد. معمولاً مناسبترین گروه برای هدفهای شناختی گروه بزرگ (۳۰ تا ۴۰ نفر)، برای هدفهای عاطفی، گروه کوچک یا متوسط (۵ تا ۲۰ نفر) و برای هدفهای روانی - حرکتی گروه کوچک یا حتی آموزش تک نفری می باشد (براون و همکاران، ۱۹۷۷).

مرحله سوم: تحلیل و تعیین محتوا، روش و وسایل آموزشی

پس از تعیین اهداف و تحلیل موقعیت آموزشی معلم باید به تحلیل و انتخاب و تنظیم محتوا بپردازد. تحلیل محتوا و هدفهای آموزشی هر دو باید براساس رفتار مورد انتظار دانش آموزان تعیین شوند.

در صورت امکان، مطالب آسان باید قبل از مطالب پیچیده و مشکل ارائه گردد. مفاهیم نظری باید قبل از فعالیت های عملی ارائه شوند.

محتوا باید با توانایی دانش آموزان انطباق داشته باشد و بر اجرای اصلی آموزش تأکید کند و اطلاعات را به طور مؤثر و قابل درک، ارائه نماید. محتوای درسی مناسب یا ابزار اولیه تدریس هستند. اگر خوب انتخاب یا سازماندهی نشوند، ممکن است فعالیت های آموزشی و در نتیجه رسیدن به اهداف آموزشی را دچار اختلاف نمایند معلمان باید توجه کنند که هرگز نباید محتوا را جایگزین اهداف آموزشی کنند.

دومین اقدام در گام سوم، انتخاب روش تدریس است. روش تدریس، تنها به سخنرانی معلم اطلاق نمی شود بلکه شامل فعالیت های متعددی چون، سازماندهی فعالیت های آموزشی یک گروه کوچک یا بزرگ دانش آموزان، به کارگیری فیلم یا ریز رایانه ها، تدارک حلقه های یادگیری، راهنمایی و هدایت گروههای یادگیری همیاری، نظارت و رهبری آموزش انفرادی و غیره می باشد. سومین اقدام در گام سوم طراحی، تحلیل و انتخاب وسایل آموزشی است.

وسایل آموزشی به مجموعه امکاناتی اطلاق می شوند که می توانند شرایطی را فراهم سازند تا در آن شرایط، یادگیری سریعتر، بهتر و پایدارتر صورت گیرد. معلم کارآمد باید انواع و اقسام رسانه ها

و وسایل آموزشی را برای انتقال پیامهای آموزشی و تسهیل یادگیری بشناسد و درست به کار گیرد.

تهیه و انتخاب وسایل آموزشی خواه به وسیله ی معلم صورت گیرد و یا دانش آموزان، نیاز به دقت نظر دارد، یک وسیله ی خوب نه تنها سبب رسانیدن پیام به بهترین وجه می شود؛ بلکه علاقه، توجه و انگیزه ی دانش آموزان را نیز کاملاً تقویت می کند.

۱- متناسب بودن

۲- کیفیت فنی

۳- قابلیت دسترسی

۴- سادگی

۵- انعطاف پذیری

۶- سطح فرهنگی

۷- هزینه

مرحله چهارم : تحلیل و تعیین نظام ارزشیابی

معیارها باید در اولین فرصت مناسب به طور واضح و روشن در اختیار دانش آموزان گذاشته شود. تاریخ ارزشیابی نیز از ابتدای آموزش باید مشخص گردد تا به دانش آموزان امکان داده شود که خود را برای ارزشیابی آماده کنند.

سؤالات باید متناسب با اهداف و فعالیت های آموزشی باشد. برای طرح سؤالات خوب و مناسب و استفاده ی مؤثر و بجا از آنها، معلم نمی تواند فقط بر روی کلمات و جملاتی که همان لحظه در کلاس به ذهنش می رسد، تکیه کند. البته بیان چنین مسأله ای به این معنا نیست که با توجه به شرایط و لحظات خاص هیچ سؤالی طرح نشود و یا سؤالی که در طرح درس یادداشت شده باید تنها سؤال مطرح شده در کلاس درس باشد، بلکه منظور این است که معلم قبل از اجرای فعالیت های آموزشی، با توجه به اهداف تعیین شده، نحوه ی ارزشیابی و چگونگی سنجش تحقق هدفهای آموزشی را تحلیل و تعیین نماید.

سؤالات ارزشیابی باید دارای ویژگیهای زیر باشند :

الف- واضح و روشن باشند.

ب- از واژگان معمول استفاده شود.

ج- محرکی برای اندیشیدن و یادگیری باشد.

با توجه به تأثیر مثبتی که ارزشیابی بر روی یادگیری دانش آموزان در سطوح مختلف حیطه ی

شناختی دارد، معلم باید فنون و روشهایی را به کارگیرد که بتواند سؤالهای اثربخش و مناسبی طرح کند. برای طرح سؤالهای مؤثر به ویژه در ارزشیابی های شفاهی باید به نکات زیر توجه شود:

- ۱- برای چه هدفی سؤال طرح شده است؟
- ۲- برای چه کسانی سؤال طرح شده است؟
- ۳- آیا فرصت لازم برای پاسخگویی در نظر گرفته شده است

در عصر اطلاعات زندگی می‌کنیم. عصری که نیازمندی‌های جدیدی را در همه‌ی عرصه‌ها بر انسان تحمیل کرده است. صنعت آموزش نیز از این قاعده مستثنا نبوده و پیشبرد اهداف آن با اتکا به روش‌ها و نظریات قدیمی دیگر امکان‌پذیر نیست. درست به همین دلیل، رشته‌ای به نام **طراحی آموزش** در دهه‌های اخیر در همه‌ی سطوح آموزشی در دنیا مطرح شده است. این مبحث به‌خصوص در آموزش سازمانی به کارکنان اهمیت ویژه‌ای داشته و در بسیاری از سازمان‌ها بخشی از برنامه‌ی تیم تحقیق و توسعه را تشکیل می‌دهد.

اما طراحی آموزش چیست؟ چه کاربردها و مزایایی دارد؟ در این مقاله ضمن پاسخگویی به این سوالات، انواع مدل‌های مطرح در این زمینه را معرفی خواهیم کرد. با ما همراه شده و بازدهی خود از فعالیت آموزشی‌تان را بیشتر کنید

طراحی [Designing] آموزشی چیست؟

طراحی آموزشی، پیش‌بینی و تنظیم رویدادهای آموزشی بر اساس اهداف، محتوا و امکانات موجود با توجه به ویژگیها و ساخت شناختی دانش آموزان است. طراحی آموزشی، خواه مربوط به یک دوره کامل یا به یک جلسه‌ی آموزشی باشد، از اهمیت خاصی برخوردار است. توجه و دقت در تنظیم آن می‌تواند موجب کارایی و اثر بخشی تدریس شود. طراحی آموزشی ممکن است به دو صورت **خُرد** و **کلان**، انجام گیرد. طراحی در سطح کلان مربوط به شورای برنامه ریزی درسی و متخصصان آموزشی است؛ اما طراحی در سطح **خُرد**، کلاً بر عهده‌ی معلم است. در فرآیند طراحی **خُرد**، توجه باید بیشتر به حصول صلاحیتها و قابلیت‌های مورد انتظار، جلب شود و با نگرشی سیستمی و نظام مند، مجموعه‌ی عناصری را که در یادگیری دانش آموزان مؤثرند، در نظر گرفت. معلم باید کل محتوای آموزشی را به اجزای قابل تدریس که معمولاً به نام «جلسات درس یا تدریس» نامیده می‌شود، تقسیم کند و مشخص سازد که بر اساس زمان منظور شده، چند جلسه یا ساعت در طول ترم

و با سال تحصیلی تدریس خواهد داشت و در هر جلسه چه موضوعی و با چه اهدافی دنبال خواهد شد. امروزه طراحی آموزشی به عنوان یک رشته مهم و بسیار مورد استفاده در تکنولوژی آموزشی مطرح است. تکنولوژی آموزشی با بکارگیری پایه های نظری روان شناسی یادگیری و روانشناسی تربیتی، از روشهای موجود در حوزه طراحی آموزشی استفاده میکند. نتیجه این تعامل ایجاد یک برنامه آموزشی است که میتوان در آن نظریه های مختلف را به کار بست و کارایی و اثر بخشی هر یک را آزمود. طراحی آموزشی ابزار تدریس و آموزش است و باعث میشود مواد آموزشی موثرتر و کارآمد تر باشند این گفته که "پزشکان مهندس بهداشت، معماران مهندس فضا و طراحان آموزشی مهندسان عملکرد انسانی هستند" اهمیت طراحی آموزشی را روشن میسازد.

طراحی به معنی اختراع کردن، اندیشیدن یا تنظیم یک نظریه ذهنی، ترسیم و آماده کردن پیش نویس یک نقشه، اختصاص دادن یا بکار گیری منابع برای دستیابی به یک هدف و بالاخره تهیه یک نقشه کاری برای حصول به آنچه که از پیش تعیین شده است، میباشد.

همانطور که مطرح شد کار طراح نقشه کشی برای آینده است و این طراحی در هر زمینه ای که انجام شود نامی خاص به خود میگیرد که در اینجا بحث از طراحی آموزشی است که طراح به نقشه کشی و فراهم آوردن برنامه ای برای آموزش میزند که طراحی آموزشی نامیده میشود.

امروزه وظایف طراحان آموزشی نسبت به گذشته دستخوش تغییراتی شده است و این تغییرات به سبب عواملی از قبیل ظهور دیدگاههای جدید در یادگیری، فن آوریهای نوین مانند فن آوری رایانه و اینترنت و نیز بروز و ظهور فن آوری عملکرد پدید آمده است که در این مورد بعدا توضیح مفصل تری داده میشود. دیدگاه ساختن گرایی، یادگیرنده را موجودی فعال میداند که باید برای ساخت دانش به فعالیت بپردازد و مسئولیت یادگیری خویش را بر عهده بگیرد. بنابراین طراح، به جای طراحی محیط آموزشی به طراحی محیط یادگیری میپردازد. طراحی آموزشی دارای ابعاد وسیعی است از جمله میتوان به طراحی نظام آموزشی نام برد که بعدی وسیع تر از مثلا طراحی کلاس های درس دارد و در این مقاله هدف پرداختن به انواع طراحی ها نیست بلکه فقط سعی شده تا رخنه ای از طراحی آموزشی و رویکردهای تاثیر گذار در آن بحث شود.

تاریخچه ای مختصر از طراحی آموزشی: